

การศึกษาและออกแบบชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก
A STUDY AND DESIGN OF DRESSING TABLE SET MADE FROM EMBROIDERED
FABRIC OF HMONG ETHNIC UNIQUENESS TAK PROVINCE

สมชาย บุญพิทักษ์*

Somchai Boonpitak*

E-mail:boonsomchai7@gmail.com*

Received: May 16, 2023

Revised: May 30, 2023

Accepted: June 28, 2023

ABSTRACT

The design of a dressing table set to be an identity is important for the furniture that represents the Tak Province's Hmong ethnic. The design of a dressing table is crucial. In order to create a dressing table set, a product design is required with a method for making each location's identity appear distinct through a dressing table that is typical in daily life. Everyone in the home needs to be dressed and different types of incense should be burned in advance of leaving the house. Studying Hmong embroidery designs in Tak province was the aim of this study, which involved gathering information from 30 participants. The data collected by analyzing for the following statistical results namely percentage, mean, and standard deviation. The results of consumer satisfaction towards the dressing table set made from embroidered fabric patterns of Hmong ethnic uniqueness as follows: a whole score by consumers was satisfied rate at a high level with a mean of 4.44 and a standard deviation of 0.72 then classified by aspects namely (1) usability aspect satisfaction rate of the highest level among others with a mean of 4.53, a standard deviation of 0.56, (2) attractiveness and outstanding beauty shape satisfaction level with a mean of 4.43, a standard deviation of 0.72, (3) shapes were satisfied at a high level with a mean of 4.41, a standard deviation of 0.79, and (4) safety satisfaction level with a mean of 4.40, a standard deviation of 0.63 respectively.

Keywords: Dressing table set, Hmong ethnic embroidery pattern, Identity

*Corresponding author E-mail: boonsomchai7@gmail.com

สาขาออกแบบอุตสาหกรรม คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จ.ตาก 63000

Industrial Design Faculty of Fine Arts and Architecture Rajamangala University of Technology Lanna, Tak 63000 Thailand

บทคัดย่อ

การออกแบบชุดโต๊ะเครื่องแป้งให้เป็นอัตลักษณ์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับเครื่องเรือนที่บ่งบอกถึงความเป็นชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดโต๊ะเครื่องแป้งด้วยวิธีการนำเสนออัตลักษณ์ในแต่ละท้องถิ่น ให้ปรากฏออกมาอย่างเด่นชัด โดยการนำเสนอในรูปแบบของชุดโต๊ะเครื่องแป้งที่มีการใช้งานในชีวิตประจำวัน ทุกคนภายในบ้าน จำเป็นต้องมีการแต่งตัวและชโลมเครื่องหอมต่าง ๆ ก่อนจากบ้าน ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลวดลายผ้าปัก อัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้แบบสอบถาม 2 รูปแบบคือ แบบสอบถามก่อนดำเนินโครงการและแบบสอบถามหลังดำเนินโครงการ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อชุดโต๊ะเครื่องแป้ง จากลวดลายผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตากในภาพรวม พบว่า ผู้บริโภคมีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 โดยมีความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (1) ด้านประโยชน์ใช้สอย มีความพึงพอใจในการออกแบบ สามารถตอบสนองต่อผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 (2) ด้านความสวยงาม มีความพึงพอใจรูปทรงมีความโดดเด่น ดึงดูดน่าใช้งานในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 (3) ด้านรูปทรง มีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 และ (4) ด้านความปลอดภัย มีความพึงพอใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ชุดโต๊ะเครื่องแป้ง, ลวดลายผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง, อัตลักษณ์

1. บทนำ

ผ้าปักชาวเขาเป็นงานฝีมือที่สืบสานมาจากบรรพบุรุษของชาวเขาหลายปีเกิดจากการใช้เวลาว่างของกลุ่มสตรีหลังจากทำไร่ทำสวน โดยนำฝ้ายที่ปลูกในหมู่บ้านมาปั่นเป็นฝ้ายเส้นเล็ก ๆ แล้วทอเป็นผืน จากนั้นนำมาปักเป็นลายชาวเขาโบราณ แล้วพัฒนาฝีมือเป็นลายตามความพอใจ ถือเป็นผลิตภัณฑ์ของชาวเขาซึ่งมีคุณค่าทางจิตใจอย่างยิ่ง ผ้าปักชาวเขาเป็นผ้าพื้นเมืองที่พบเห็นได้ในทุกที่ของจังหวัดตาก ซึ่งมีชาวเขาเผ่าม้งอาศัยอยู่ อีกทั้งประติมากรรมลวดลายความสวยงามที่เกิดขึ้นจากฝีมือการปักที่ละเอียด ทำให้ผ้าปักของชาวเขาได้รับความสนใจเป็นพิเศษ ไม่ว่าจะนำมาตัดเย็บเป็นเสื้อผ้า หรือเป็นของแต่งบ้านรูปแบบต่าง ๆ ชาวม้งมีศิลปวัฒนธรรมการตกแต่งอย่างสร้างสรรค์โดยเฉพาะเสื้อผ้าอาภรณ์ของตนที่โดดเด่น ไม่น้อยกว่าชนเผ่าอื่น โดยมีความเด่นชัดในเรื่องการปักผ้า จึงเป็นศิลปหัตถกรรมที่ดูทรงคุณค่ามากที่สุด

ปัจจุบันเฟอร์นิเจอร์มีรูปแบบที่ทันสมัยและเป็นที่ยอมรับ มีความสวยงาม มีขนาดที่เหมาะสมกับการใช้งาน และมีความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน กล่าวคือ การนำเฟอร์นิเจอร์มาใช้ในที่พักอาศัยของตน ดังนั้นเฟอร์นิเจอร์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องตอบสนองต่อการใช้งาน มีขนาดเหมาะสมกับพื้นที่การใช้งาน สะดวก และมีรูปแบบที่สวยงาม การนำลวดลายจากผ้าปักพื้นเมืองชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดตาก มาผสมผสานการทำชุดโต๊ะเครื่องแป้งทำให้เกิดความแปลกใหม่ อีกทั้งเลือกลวดลายผ้าปักม้งที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาวเขาเผ่าม้ง และเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ความงาม ที่เน้นการตอบสนองความงามทางด้านจิตใจให้เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย ตลอดจนออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีลักษณะพิเศษและสามารถให้ผู้บริโภคเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์งานออกแบบขณะใช้งานด้วย (Kietthong, 2018, pp. 55-57)

การออกแบบผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะโต๊ะเครื่องแป้ง เนื่องจากคนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพด้านท่าทางการแสดงออก อาทิ การแต่งหน้าซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเพิ่มความมั่นใจของผู้คนจำนวนมาก บ่งบอกถึงความใส่ใจในบุคลิกภาพของตัวเอง ให้ความสวยงามและความน่าสนใจแก่คนมอง การแต่งหน้าและการแต่งกายสำหรับคนทั่วไปจำเป็นมากในชีวิตประจำวัน แม้การทำชุดโต๊ะเครื่องแป้งจะมีความสำคัญกับผู้คนจำนวนมาก แต่ก็มีพื้นที่ว่างของไม่เพียงพอ หยิบจับไม่สะดวกสบาย อาจจะมีพื้นที่ไม่สอดคล้องกับการใช้งาน ในแต่ละพื้นที่ที่มีแนวคิดที่คล้าย ๆ กัน เหมือนกัน ไม่มีการออกแบบหรือประยุกต์สร้างสรรค์ในรูปแบบของงานที่ชัดเจนให้เกิดรูปแบบที่แปลกใหม่ รวมไปถึงขนาด การใช้วัสดุ และการใช้งาน (Na Chumpae, 2008, p. 8) ในงานวิจัยนี้มีความมุ่งหวังให้มีรูปแบบของเฟอร์นิเจอร์ที่ทันสมัยโดยการผสมผสานระหว่างการทำลวดลายของผ้าปักพื้นเมืองชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดตาก มาเป็นแนวคิดในการออกแบบรูปทรงที่ทันสมัย เสริมสร้างจุดเด่นของโต๊ะเครื่องแป้งและเอกลักษณ์ความเป็นไทยของชาวเขาเผ่าม้ง ให้มีขนาดที่เหมาะสมกับการใช้งานที่สะดวกสบาย จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัย เกิดแนวคิดที่จะทำการศึกษาและออกแบบชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง

จังหวัดตาก โดยการนำลักษณะลวดลายผ้าปัก มาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบของชุดโต๊ะเครื่องแป้งเพื่อสื่อถึงความเป็นอัตลักษณ์ของชนเผ่าม้ง จังหวัดตาก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาลวดลายผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก สำหรับใช้เป็นแนวทางในการออกแบบชุดโต๊ะเครื่องแป้งโดยใช้รูปทรงของผ้าปักลวดลายม้ง จากนั้นนำผลิตภัณฑ์ที่ได้ ไปประเมินหาความพึงพอใจของผู้บริโภคจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Rodkoom et al. (2016, pp. 132-145) ได้ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เรื่อง การศึกษาเอกลักษณ์ชาวเขาเผ่าม้ง อำเภอพบพระ จังหวัดตาก เพื่อการออกแบบเครื่องประดับ นักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และอาจารย์ สาขาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาเอกลักษณ์ชาวเขาเผ่าม้ง อำเภอพบพระ จังหวัดตาก 2) เพื่อออกแบบเครื่องประดับจากเอกลักษณ์ชาวเขาเผ่าม้ง อำเภอพบพระ จังหวัดตาก 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องประดับจากเอกลักษณ์ชาวเขาเผ่าม้ง อำเภอพบพระ จังหวัดตาก จากการศึกษาพบว่า ชนเผ่าที่มีความโดดเด่นในเรื่องงานหัตถกรรมมากที่สุดคือชนเผ่าม้ง และความเป็นเอกลักษณ์ที่ชัดเจนที่สุดของชาวเขาเผ่าม้ง คือ ลวดลายที่ใช้ปักลงบนเสื้อผ้า โดยการประเมินหาเอกลักษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิพบว่าลายกันหอยที่มีลักษณะลวดลายที่เกิดจากเส้นตามธรรมชาติของสัตว์น้ำที่เกิดจากเส้นการวนของเปลือกหอย มีความเป็นเอกลักษณ์มากที่สุด Krittikarak (2008, p. 65) ได้จัดทำศิลปนิพนธ์ เรื่อง ศึกษาและพัฒนาชุดโต๊ะเครื่องแป้ง สำหรับบ้านพักอาศัย หลักสูตรปริญญาเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบเครื่องเรือน คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก จากการศึกษาพบว่า โครงสร้างของชุดโต๊ะเครื่องแป้ง สำหรับบ้านพักอาศัย ขนาดสัดส่วนของชุดโต๊ะเครื่องแป้งมีความสอดคล้องกับผู้บริโภค รูปแบบสีเส้นของชุดโต๊ะเครื่องแป้งมีความสวยงาม ดึงดูดความสนใจให้ผู้บริโภคเกิดแรงจูงใจในการใช้งานได้ดี Khunprab et al. (2015, pp. 352-359) วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม เรื่อง การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมสมัยจากเศษกระดาษได้กล่าวไว้ว่า ด้านหลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกที่ต้องคำนึง ผลิตภัณฑ์ทุกชนิดต้องมีหน้าที่ใช้สอยถูกต้องตามเป้าหมายที่ตั้งไว้คือ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกสบาย มีปัจจัยทั้ง 5 ด้านประกอบด้วยปัจจัยด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมสมัย ปัจจัยด้านคุณค่าทางจิตใจ ศิลปะพื้นบ้าน ปัจจัยด้านการใช้สอย ปัจจัยด้านต้นทุนของผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านการเพิ่มมูลค่า

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความรู้ในเรื่องลวดลายและกรรมวิธีการปักผ้าแบบชาวเขาเผ่าม้ง รวมไปถึงวิถีการดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์หรือต่อยอดสู่การพัฒนาเรียนรู้การทำผลิตภัณฑ์ที่สื่อถึงวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์นั้น ๆ และผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานการวิจัย ว่าการนำลวดลายผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้งมาใช้ในการออกแบบชุดโต๊ะเครื่องแป้ง จำแนกตามเพศและรายได้ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 แนวความคิดในการวิจัย

การวิจัยพัฒนาชุดโต๊ะเครื่องแป้งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแนวคิดดังนี้

- 1) ศึกษาประวัติความเป็นมาและลักษณะเฉพาะถิ่นจากลวดลายผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก
- 2) พัฒนารูปแบบของชุดโต๊ะเครื่องแป้งโดยใช้รูปทรงของลวดลายผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก มาออกแบบเป็นชุดโต๊ะเครื่องแป้งให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

3.2 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาและออกแบบชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก ผู้วิจัยได้กำหนด ขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

3.2.1 หลักการทฤษฎีแนวคิดและวิธีการ

- 3.2.1.1 หลักการทฤษฎีการดำรงชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง
- 3.2.1.2 แนวคิดความเชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ม้งต่อการปักผ้า
- 3.2.1.3 วิธีการขั้นตอนการปักผ้าอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง

3.2.2 ผลผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

3.2.2.1 ผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก

3.2.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.2.3.1 ตัวแปรต้น คือ รูปแบบของผลิตภัณฑ์

3.2.3.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นจากกลุ่มผู้สนใจที่มีต่อรูปแบบของผลิตภัณฑ์จำแนกตาม เพศ และรายได้

3.2.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.2.4.1 ประชากร คือ กลุ่มผู้สนใจผลิตภัณฑ์ต้นแบบ จากผ้าปักชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดตาก ณ จุดจำหน่ายสินค้าของฝาก สถานที่ท่องเที่ยวและที่พักในอำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก

3.2.4.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้สนใจผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ณ จุดจำหน่ายสินค้าของฝากสถานที่ท่องเที่ยวและที่พัก ในอำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสังเกตและแบบสอบถาม ที่ผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 การประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการประเมินจำนวน 2 ครั้ง คือ แบบสอบถามก่อนดำเนินการวิจัย และแบบสอบถามหลังการดำเนินการวิจัย เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ซึ่งทุกแบบประเมินข้อความทุกข้อมีค่าดัชนีความเชื่อมั่น (IOC) 0.5 ขึ้นไป ประกอบด้วย 1) แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา 2) แบบประเมินคุณภาพด้านการออกแบบ

3.3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความจำเป็นอย่างไรที่จะได้ข้อมูลมาใช้ในการออกแบบ โดยแบ่งข้อมูลตามลักษณะของแหล่งข้อมูลได้ 2 วิธี คือ

3.4.1 ข้อมูลภาคปฐมภูมิ

ผู้จัดทำโครงการได้ขอความร่วมมือ จากกลุ่มผู้บริโภครวมไป เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.4.1.1 สถานที่ในการดำเนินการวิจัย ณ จุดจำหน่ายสินค้าของฝากสถานที่ท่องเที่ยวและที่พัก ในอำเภอเมือง จังหวัดตาก

3.4.1.2 ศึกษาข้อมูลการใช้ชุดโต๊ะเครื่องแป้งของกลุ่มผู้บริโภค

3.4.1.3 ศึกษาหลักการออกแบบ ศึกษาผลิตภัณฑ์เดิมและอุปกรณ์ที่ใช้ควบคู่กับชุดโต๊ะเครื่องแป้ง

3.4.1.4 ดำเนินการการใช้เครื่องมือแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย

3.4.2 ข้อมูลภาคทุติยภูมิ

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลภาคเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากตลาดของผ้าปักจังหวัดตาก เนื้อหา ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งานชุดโต๊ะเครื่องแป้ง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นผู้ดำเนินการวิจัยได้ทำการเรียบเรียงข้อมูลสรุปเป็นเรื่อง เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ ต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร โดยนำข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์สรุปตามประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ แนวคิดการออกแบบ และคุณสมบัติของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากตลาดของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง เป็นต้น

2) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความต้องการของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากตลาดของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง และการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากตลาดของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากตลาดของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง ใช้เกณฑ์แปลความหมายจากคะแนนเฉลี่ยตามแนวคิดของ Srisa-ard (2002, p. 103)

3.5.1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

การทำวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาตลาดผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก สำหรับใช้เป็นแนวทางในการออกแบบชุดโต๊ะเครื่องแป้งโดยใช้รูปทรงของผ้าปักตลาดม้ง จากนั้นนำผลิตภัณฑ์ที่ได้ ไปประเมินหาความพึงพอใจของผู้บริโภคจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดการดำเนินการวิจัยไว้ 4 ขั้นตอนดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - ขั้นตอนที่ 2 สร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ
  - ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
  - ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- การดำเนินการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

- 1) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มผู้สนใจผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ณ จุดจำหน่ายสินค้าของฝากสถานที่ท่องเที่ยวและที่พัก ในอำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญ
- 2) สร้างเครื่องมือแบบสอบถามและแบบสังเกต โดยสอบถามความพึงพอใจของผู้บริโภค ที่มีต่อชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก มาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัย
- 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิ เพื่อเป็นแนวทางของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก
- 4) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและหาค่าเฉลี่ย เพื่อสรุปรูปแบบชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้งสำหรับการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

รูปที่ 1 การลงพื้นที่เก็บข้อมูล

รูปที่ 2 ลวดลายผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง

4. ผลการวิจัย

ผู้ดำเนินการวิจัยได้ศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภคในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดตาก ที่มีอายุระหว่าง 15 ปีขึ้นไป จำนวน 30 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม เป็นการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลจากการวิเคราะห์พบว่า

4.1 รูปแบบ Idea sketch ของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก

ลายชดหอย ที่มาเชื่อว่ามาจากหอยสังข์ ผู้วิจัยได้นำลักษณะของลวดลาย มาทำการออกแบบดังภาพ

รูปที่ 3 แบบร่างแบบที่ 1 ได้แนวคิดมาจากรูปทรงของลวดลายผ้าปักลายกันหอย

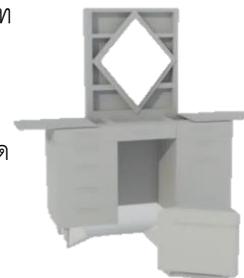
ลายดาว นำเอามาจากการมองท้องฟ้ายามค่ำคืน ที่สามารถมองเห็นดวงดาวบนท้องฟ้าได้นำมาปักลงผ้าโดยมีลักษณะเป็นแฉกคล้ายแสงดาวระยิบระยับ

รูปที่ 4 แบบร่างแบบที่ 2 รูปทรงของลวดลายผ้าปักลายดาว

ลายฟันเลื่อยหรือลายกากบาท เป็นลายที่เกิดจากการปักไขว้ (Cross stitch) แบบพื้นฐาน แต่ออกแบบให้มีเส้นไขว้ขนาดใหญ่ คล้ายตัวเอ็กซ์ (X) เป็นรูปคล้ายตัวที (T)

รูปที่ 5 แบบร่างแบบที่ 3 รูปทรงของลวดลายผ้าปักลายฟันเลื่อย

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์รูปทรงของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก

ลำดับที่	รายละเอียด		$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
	ข้อมูล	ภาพประกอบ			
1	แบบที่ 1 รูปทรงของลวดลายผ้าปักลายกันหอย	 	3.40	1.31	ปานกลาง
2	แบบที่ 2 รูปทรงของลวดลายผ้าปักลายดาว	 	4.57	0.62	มากที่สุด
3	แบบที่ 3 รูปทรงของลวดลายผ้าปักลายฟันเลื่อย	 	4.10	0.83	มาก
รวม			4.02	0.92	มาก

จากตารางที่ 1 ข้อมูลด้านรูปทรงของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก พบว่า ส่วนใหญ่เลือกรูปทรงจากลวดลายผ้าปักลายดาว โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ซึ่งระดับความต้องการคือ มากที่สุด รองลงมาเป็นรูปทรงจากลวดลายผ้าปักลายพื้นเลื่อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ซึ่งระดับความต้องการ คือ มาก และรูปทรงลวดลายผ้าปักลายกันหอย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 ซึ่งระดับความต้องการ คือ ปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ด้านโครงสร้างภายในและภายนอกของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก

ลำดับที่	รายละเอียด	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1	โครงสร้างไม้ MDF 	4.47	0.72	มาก
2	โครงสร้างไม้อัด 	3.50	1.34	ปานกลาง
รวม		3.98	1.03	มาก

จากตารางที่ 2 ข้อมูลด้านโครงสร้างภายในและภายนอกชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก พบว่า ส่วนใหญ่เลือกโครงสร้างไม้ MDF โดยมีค่าเฉลี่ย 4.47 ซึ่งระดับความต้องการ คือ มาก รองลงมาเป็นไม้อัดกรุโครง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.50 ซึ่งระดับความต้องการ คือ ปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ด้านสีของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก

ลำดับที่	รายละเอียด	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1	สีเอิร์ธโทน 	4.63	0.66	มากที่สุด
2	สีลายไม้ธรรมชาติ 	4.00	1.06	มาก
รวม		4.31	0.86	มาก

จากตารางที่ 3 ข้อมูลด้านสีของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก พบว่า ส่วนใหญ่เลือกเอิร์ธโทน มีค่าเฉลี่ย 4.63 ซึ่งระดับความต้องการ คือ มากที่สุด รองลงมาเป็นสีลายไม้ธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ย 4.00 ซึ่งระดับความต้องการ คือ มาก ตามลำดับ

4.2 การประเมินความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

รูปที่ 6 แสดงชิ้นงานต้นแบบของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านรูปร่างของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก

ลำดับที่	รายละเอียด	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1	1.1 รูปร่างของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายผ้าปักลายดาว	4.53	0.72	มากที่สุด
	1.2 ชุดโต๊ะเครื่องแป้งสามารถสื่อถึงลวดลายผ้าปักลายดาวที่เป็นอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก	4.30	0.86	มาก
	รวม	4.41	0.79	มาก

จากตารางที่ 4 ข้อมูลด้านรูปร่างของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก พบว่ารูปร่างของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายผ้าปักลายดาว อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.53 และรองลงมา คือ ชุดโต๊ะเครื่องแป้งสามารถสื่อถึงรูปร่างจากลวดลายผ้าปักลายดาวซึ่งเป็นอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ย 4.30 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านความสวยงามของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก

ลำดับที่	รายละเอียด	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
2	2.1 รูปแบบมีความสวยงามทันสมัย	4.10	0.94	มาก
	2.2 รูปร่างมีความโดดเด่น น่าใช้สอย	4.43	0.72	มาก
	2.3 รูปร่างสื่อถึงอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง	4.17	0.97	มาก
	รวม	4.23	0.87	มาก

จากตารางที่ 5 ด้านความสวยงามของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก พบว่าส่วนใหญ่เลือกรูปทรงมีความโดดเด่น น่าใช้สอย อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ย 4.43 รองลงมา คือ รูปทรงสื่อถึงอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.17 และรูปแบบมีความสวยงามทันสมัย อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก

ลำดับที่	รายละเอียด	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
3	3.1 การดูแลรักษาภายหลังการใช้งาน	3.93	1.03	มาก
	3.2 ขนาดสัดส่วนเหมาะสมกับการใช้งาน	4.33	0.87	มาก
	3.3 การออกแบบสามารถตอบสนองต่อผู้บริโภค ได้อย่างเหมาะสม	4.53	0.56	มากที่สุด
	3.4 สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้งาน	4.26	0.85	มาก
รวม		4.37	0.57	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ด้านประโยชน์ใช้สอยของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก พบว่า ส่วนใหญ่เลือกการออกแบบสามารถตอบสนองต่อผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.53 รองลงมา คือ ขนาดสัดส่วนเหมาะสมกับผู้ใช้งาน อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.33 สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้งาน อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.26 และมีการดูแลรักษาภายหลังการใช้งาน อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.93 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก

ลำดับที่	รายละเอียด	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
4	4.1 โต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก มีความปลอดภัยต่อผู้ใช้งาน	4.40	0.63	มาก
	4.2 วัสดุมีความแข็งแรงทนทานต่อการใช้งาน	4.27	0.61	มาก
รวม		4.33	0.62	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ด้านความปลอดภัยของชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก พบว่า ส่วนใหญ่เลือกชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก มีความปลอดภัยต่อผู้ใช้งาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.40 รองลงมา คือ วัสดุมีความแข็งแรงทนทานต่อการใช้งาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.27 ตามลำดับ

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการศึกษาและออกแบบชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก เป็นงานวิจัยเพื่อศึกษา ลวดลายผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก เป็นแนวทางในการออกแบบชุดโต๊ะเครื่องแป้งโดยใช้รูปทรงของผ้าปักลวดลาย ชาติพันธุ์ม้ง ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่โดดเด่นของชาวม้ง เป็นการปักผ้าด้วยมือต้องใช้ความอดทนเพราะเป็นงานประณีต และมีลักษณะ เฉพาะตัว ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้นำลักษณะลวดลายผ้าปักมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบชุดโต๊ะเครื่องแป้ง เพื่อเป็นการนำเสนออัตลักษณ์ของท้องถิ่น การออกแบบชุดโต๊ะเครื่องแป้งที่มีรูปทรงแปลกใหม่และสามารถใช้งานได้จริง มีพื้นที่ สำหรับใส่อุปกรณ์โลมผิวและแต่งหน้าต่าง ๆ ทำให้ได้รับความสนใจจากผู้บริโภคจึงส่งผลให้การประเมินความพึงพอใจใน ด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านรูปทรง, ด้านความสวยงาม, ด้านประโยชน์ใช้สอย และด้านความปลอดภัย มีความพึงพอใจของผู้บริโภคอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย ด้านการออกแบบผู้วิจัยได้นำรูปทรงของลวดลายผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง มาเป็นแรงบันดาลใจใน พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ชุดโต๊ะเครื่องแป้ง ออกแบบโดยคำนึงถึงความสะดวกต่อการใช้งาน ทั้งยังประหยัดพื้นที่ในการจัดวาง มีความแข็งแรง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rodkoom et al. (2016, pp. 132-145) ที่พิมพ์ในวารสารวิชาการ ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เรื่อง “การศึกษาเอกลักษณ์ชาวเขาเผ่าม้ง อำเภอพบพระ จังหวัดตาก” เพื่อการออกแบบเครื่องประดับให้มี รูปทรงที่สอดคล้อง และสามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ชาวเขาเผ่าม้งได้อย่างชัดเจน ด้านขนาดสัดส่วนของชุดโต๊ะเครื่องแป้งมีความ สอดคล้องกับผู้บริโภค รูปแบบสีสนของชุดโต๊ะเครื่องแป้งมีความสวยงาม ดึงดูดความสนใจให้ผู้บริโภคเกิดแรงจูงใจในการใช้งาน ได้ ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Krittikarak (2008, p. 65) ได้จัดทำศิลปนิพนธ์ เรื่อง ศึกษาและพัฒนาชุดโต๊ะเครื่องแป้ง สำหรับ บ้านพักอาศัย เป็นการพัฒนาชุดโต๊ะเครื่องแป้งที่มีรูปทรงที่มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้ และมีสีสนที่สวยงาม สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี ด้านความพึงพอใจของผู้บริโภค ด้านรูปทรงความสวยงาม ประโยชน์ใช้สอย และความปลอดภัยระดับความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นั้นหมายถึงผู้บริโภค มีความพึงพอใจต่อชุดโต๊ะเครื่องแป้ง จากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตากอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Khunprab et al. (2015, pp. 352-359) ที่กล่าวไว้ว่า มีปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วยปัจจัยด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมสมัย ปัจจัยด้านคุณค่า

ทางจิตใจ ศิลปะพื้นบ้าน ปัจจัยด้านการใช้สอย ปัจจัยด้านต้นทุนของผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านการเพิ่มมูลค่า การวิจัยครั้งนี้สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์โต๊ะเครื่องแป้งด้วยการนำอัตลักษณ์ผ้าปักชาติพันธุ์ม้ง มาผสมผสานกับการออกแบบจนได้รูปแบบของโต๊ะเครื่องแป้งที่สื่อถึงความเป็นอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก

6. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่าชุดโต๊ะเครื่องแป้งที่พัฒนาขึ้นนี้ ควรสามารถใช้งานได้หลากหลายสถานที่ เช่น การนำไปใช้ร่วมกับเฟอร์นิเจอร์อื่นที่มีอยู่แล้วภายในบ้านพักอาศัย เช่น การนำเบาะรองนั่งไปวางบนเก้าอี้ไม้ที่มีอยู่แล้วภายในบ้าน หรืออาจจะนำไปเป็นเบาะรองนั่งวางกับพื้นก็ได้ความต้องการของผู้ใช้งานสามารถปรับเปลี่ยนลวดลายได้ และควรศึกษาเทรนด์แฟชั่นต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีความทันสมัย และเป็นที่ต้องการของตลาดให้มากขึ้น การศึกษาร่วมมือกันระหว่างนักออกแบบ คนในชุมชน และภาครัฐ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาและออกแบบชุดโต๊ะเครื่องแป้งจากลวดลายของผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง จังหวัดตาก ผู้ดำเนินการวิจัยขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณและอำนวยความสะดวกในการจัดทำโครงการวิจัยครั้งนี้และประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดตาก ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ตลอดจนนักศึกษาสาขาออกแบบอุตสาหกรรมที่ให้ความช่วยเหลือในการเขียนแบบ และร่วมกันสร้างงานผลิตภัณฑ์ต้นแบบในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- Khunprab, P., Saributr, U., & Khiaomang, K. (2015). Study and development contemporary product from Bulrush residue. *Journal of Industrial Education, 14*(3), 352-359. (in Thai)
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607-610.
- Kietthong, T. (2018). Hmong needlework products: The design for creative economy. *Journal of Art-Klong Hok, 7*(2), 55-79. (in Thai)
- Krittikarak, J. (2008). *Study and development of dressing table set for residential homes*. Rajamangala University of Technology Lanna Tak. (in Thai)
- Na Chumphae, S. D. (2008). *Evolution of furniture*. Odeon Store. (in Thai)
- Rodkoom, J., Eakwutwongsa, S., & Saributr, U. (2016). Study hmong tribe identity of Phop Phra Tak province For jewelry design. *Academic Journal Architecture Naresuan University, 7*(1), 132-145. (in Thai)
- Srisa-ard, B. (2002). Preliminary research (7th ed.). Suweeriyasan. (in Thai)